

З економічної точки зору застосування прискореної амортизації виправдано з таких міркувань:

а) продукція, що випускається, користується підвищеним попитом, а певне збільшення її собівартості й ціни не скорочує обсяги продажу;

б) якщо продукція, що випускається, має високу споживчу вартість та високу рентабельність, збільшення витрат виробництва (за рахунок підвищення частки амортизації в собівартості продукції) не потребує адекватного збільшення цін;

в) продукція «гострої» необхідності в країні, що не має імпортозаміщуючих аналогів, для виробництва якої є потреба у залученні іноземних інвестицій.

Нецільове, некероване державою утворення та використання фонду амортизації з перших років незалежності України призводить до порушення реноваційних процесів та закладання негативних тенденцій на перспективу. З метою відновлення техніко-технологічного потенціалу економіки країни такі процеси можуть бути скориговані шляхом «економічної» заборони використання амортизаційного фонду в будь-яких цілях, окрім інвестиційних.

Регулювання пільг з податку на прибуток господарюючих суб'єктів галузей та територій пріоритетного розвитку ефективніше забезпечується схемами прискореної амортизації. Переоцінку відновлювальної вартості діючих основних засобів пропонується проводити з періодичністю, обумовленою врахуванням рівня інфляції та впливу факторів морального техніко-технологічного старіння.

Данилюк М. О.,
д-р екон. наук, професор,
Метюшон І. М.,
канд. екон. наук, доцент,
Івано-Франківський національний
технічний університет нафти і газу

ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК ЕКОНОМІЧНОЇ ОСВІТИ ТА ЕКОНОМІЧНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ

В умовах інтеграції України у світовий економічний простір дедалі більшого значення набувають незворотні процеси глобалізації та стрімкого розвитку високих технологій. Такі процеси стали сигналом до розробки нових стратегічних напрямків та тактичних дій у всіх сферах господарювання. Ефективне функціонування та конкурентоздатність вітчизняних економічних структур значною мірою залежить від розробки нових підходів до питань менеджменту, фінансів, маркетингу, враховуючи специфіку ринку, який характеризується нестабільністю в умовах сьогодення. Зазначені зміни вимагають відповідно і нової якості людського капіталу. Саме від розвитку трудового потенціалу, від збільшення кількості людей, які думають та діють по-новому, залежить і якість суспільства в цілому. Тому постає не-обхідність реформування освіти, яка повинна забезпечити зростання у першу чергу інтелектуального, духовно-морального та культурного потенціалу суспільства. Перша спроба стратегічного підходу до реформування освіти була здійснена розробкою проекту Національної доктрини розвитку освіти. Зокрема, затверджена Міністерством освіти і науки України «Концепція розвитку економічної освіти» [1], яка була розроблена у процесі інтеграції у Європейській та світовий освітянський простір, зокрема приєднання до Болонського процесу, передбачає впровадження основних заходів, спрямованих на реалізацію завдань розвитку економічної освіти. Однак, на сьогоднішній день досить багато питань залишається невирішеними. Зокрема, необґрунтоване зростання приватних навчальних закладів призвело до значного збільшення дипломованих спеціалістів економічної підготовки із низьким рівнем кваліфікації, не здатних вирішувати складні сучасні

проблеми на високому професійному рівні. Окрім того, програмою соціально-економічного розвитку на 2007 рік [2] також не передбачені суттєві зміни щодо розвитку освіти в Україні. Частково тут зазначено, що одним із пріоритетів формування нової якості суспільних послуг є покращення матеріально-технічної бази навчальних закладів та розробка сучасних навчальних програм у відповідності до вимог глобалізації суспільства, проте, критерієм реалізації є не підвищення якості освітнього рівня, а знову таки, збільшення чистого показника охоплення дітей вищою освітою. На наш погляд, доцільно було б у програмі виділити ще одну досить важливу для суспільства ціль, від якої у подальшому буде залежати соціально-економічний розвиток держави — формування нової якості людського капіталу. Окрім того, невирішеними залишаються питання фінансування державних вищих навчальних закладів, тому більшість з них намагається самотужки вирішувати цю проблему за рахунок набору студентів платної форми навчання, що знову таки впливає на якість підготовки фахівців. Проект Національної доктрини також має ряд неточностей та носить описовий характер, зокрема, щодо розділу фінансування.

Сьогодні українську освіту слід розглядати як систему, яка здатна забезпечити високий авторитет та високу якість трудового потенціалу. Тому першочерговим завданням є встановлення стратегічних цілей, які повинні спиратись на науковий потенціал. Розробку таких стратегічних цілей необхідно здійснювати не лише освітянам, а і експертам економічних організацій.

Під економічними організаціями слід розуміти учасників економічних процесів, які здатні самостійно і активно діяти з метою реалізації своїх економічних інтересів. Економічні організації можна розглядати як на мікро, так і на макрорівнях. Суб'єктами мікрорівнів є вітчизняні підприємства, фірми та інші юридичні особи. Суб'єктами макрорівня у свою чергу виступають держава та міждержавні економічні організації. Саме такі організації як- найбільше повинні бути зацікавлені у ефективному реформуванні освіти, оскільки її стратегічні цілі досить тісно пов'язані з проблемами розвитку та ефективністю їх функціонування.

Зокрема, розглянемо ключові цілі промислового підприємства.

1. Маркетинг: вийти на перше місце з продажу продукції на ринку, освоєння нових товарних ринків.

2. Виробництво: досягнути найвищої продуктивності праці при виготовленні продукції, мінімізувати витрати, досягнути міжнародних стандартів якості продукції.

3. Науково-дослідні розробки: завоювати лідерські позиції з освоєння нових видів продукції, впровадження енергозберігаючих технологій та технологій охорони навколишнього середовища.

4. Фінанси: збереження та підтримка на необхідному рівні усіх видів фінансових ресурсів, збільшення притоку інвестицій.

5. Персонал: забезпечити умови необхідні для розвитку творчого потенціалу фахівців, формування нової якості послуг щодо охорони здоров'я.

6. Менеджмент : визначити пріоритетні завдання, що забезпечать досягнення запланованих результатів.

У реальних умовах наведені цілі повинні бути конкретизовані, спиратись на глибокі економічні, соціально-психологічні, правові знання та сприяти ефективному управлінню підприємством для досягнення його генеральної мети.

Отже, наприкінці слід відмітити, що будь-яка економічна система повинна бути керована і керівництво це повинні здійснювати професіонали, що ще раз підкреслює необхідність впровадження новітніх форм, методів та технологій підготовки фахівців для різних сфер господарювання.

Література

1. Концепція розвитку економічної освіти в Україні. Затверджено наказом Міністерства освіти і науки України № 303 від 13.04.2004 р. — 15 с.
2. Цели и приоритеты социально-экономического развития на 2007 г. Бизнес № 41, 09.10.06. — С. 24.

Довгань Л. Є.,
канд. екон. наук, проф.,
Малик І. П.,
канд. екон. наук НТУУ «КПІ»

СУЧАСНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ КОРПОРАТИВНОГО УПРАВЛІННЯ В КОНТЕКСТІ ІНСТИТУЦІОНАЛЬНИХ ЗМІН

Особливої важливості у сучасних економічних умовах набуває проблематика, пов'язана з ефективністю корпоративного управління акціонерними товариствами (АТ). Все ще значна кількість АТ знаходиться у важкому фінансовому стані, проте це є результатом не тільки об'єктивних зовнішніх умов, але і недостатнього досвіду застосування засад корпоративного управління у ринковому середовищі, недосконалості його інституціональної інфраструктури. Одним з напрямів підвищення ефективності корпоративного управління АТ є створення належного інституціонального забезпечення.

Формування ефективної системи корпоративного управління залишається важливою складовою структурного реформування, що зумовлює актуалізацію наукових досліджень у сфері інституціонального забезпечення. Досвід розвитку АТ різних галузей економіки України свідчить, що не буває таких моделей корпоративного управління і систем їх інституціонального забезпечення, які не потребували б подальших вдосконалень, тому дослідження і розробка нових пропозицій у цих сферах є необхідними і важливими.

Мета дослідження полягає у розробленні теоретичних і методичних положень та практичних рекомендацій щодо інституціонального забезпечення корпоративного управління АТ України.

Дослідження сутності та ролі корпоративного управління [1], його принципів та базових моделей в контексті інституціональної теорії [2] дозволило визначити взаємозв'язок інститутів, інституціональної матриці й елементів моделі корпоративного управління.

Визначена сутність інституціонального середовища базових світових моделей корпоративного управління та його вплив на ефективне функціонування корпоративних структур. При цьому вихідним протиріччям є невідповідність моделі корпоративного управління інституціональній матриці України. Ринкові перетворення зумовили зміну української інституціональної матриці «Х», для якої характерними є інститути адміністративного поділу з ієрархічною вертикальною владою, на матрицю «У», що відповідає ринковим економічним механізмам. Це привело до істотних змін в інфраструктурі базових та компліментарних інститутів, які формують модель корпоративного управління в Україні.

Формування інституціонального забезпечення корпоративного управління розглядається з точки зору можливостей реалізації комплексу заходів, спроможних не лише мінімізувати наслідки дестабілізуючих впливів зміни інституціональної матриці чи повністю знешкодити їх, але й забезпечити певний позитивний інноваційно-інвестиційний ефект. На тлі цих процесів ви-значено, що інституціональне середовище забезпечує ефективність корпоративного управління АТ на макро-, мезо- та мікроекономічному рівні.